

Sygn. akt VIII U 33/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 marca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grzegorz Tyrka
Protokolant:	Igor Ekert

po rozpoznaniu w dniu 30 marca 2017 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy J. Ś.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość świadczenia

na skutek odwołania J. Ś.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 21 listopada 2014 r. oraz 17 czerwca 2015 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżone decyzje w ten sposób, że do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjmuje wskaźnik wysokości podstawy wymiaru na poziomie 91,42% (dziewięćdziesiąt jeden i czterdzieści dwie setne procenta).

(-) SSO Grzegorz Tyrka

Sygn. akt VIII U 33/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 listopada 2014r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. przeliczył emeryturę ubezpieczonego J. Ś.

(Ś.) od dnia 1 czerwca 2013r. przyjmując do wyliczenia części emerytury

na podstawie art.53 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia, to jest z lat 1972, 1976, 1978 - 1983, 1991 - 1992, 1994 - 1996, 2002 - 2003, 2005, 2008, 2010 - 2012 oraz wskaźnik wysokości podstawy wymiaru 57,19%.

Decyzją z dnia 17 czerwca 2015r. organ rentowy przeliczył świadczenie ubezpieczonego od dnia 1 marca 2013r., to jest od daty jego przyznania przyjmując

do wyliczenia części emerytury na podstawie art.53 w/w ustawy przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia, to jest z lat 1972, 1976, 1978 - 1983, 1991 - 1996, 2002 -2003, 2005, 2008, 2011 - 2012 oraz wskaźnik wysokości podstawy wymiaru 59,23%.

W odwołaniu sprecyzowanym w piśmie procesowym z dnia 24 lipca 2015r. (k.38) i na rozprawie w dniu 10 maja 2016r. ubezpieczony domagał się zmiany w/w decyzji przez przeliczenie świadczenia przy uwzględnieniu wynagrodzeń z lat 1984 – 1992, po uprzednim ich ustaleniu przed Sądem.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko. Organ rentowy dodał, iż do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia ubezpieczonego nie uwzględnił wynagrodzenia za lata 1984 – 1992 na podstawie przedłożonych kartotek, ponieważ wykazane w nich składniki nie zostały opisane.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z dnia 20 sierpnia 2014r. organ rentowy wykonując prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 9 lipca 2014r. w sprawie o sygn. akt VIII U 103/14 ustalił ubezpieczonemu J. Ś. emeryturę od dnia 1 marca 2013r. oraz obliczył jej wysokość na podstawie art.183 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS, to jest emerytura stanowiła 35% emerytury obliczonej na podstawie art.53 w/w ustawy oraz 65% emerytury obliczonej na podstawie art.26 ustawy.

Decyzją zaskarżoną z dnia 21 listopada 2014r. i następnie kolejną decyzją zaskarżoną z dnia 17 czerwca 2015r. organ rentowy przeliczył świadczenie ubezpieczonego ostatecznie przyjmując:

1) do obliczenia wysokości emerytury zgodnie z art.53 ustawy:

- do ustalenia podstawy wymiaru emerytury – przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia, to jest z lat 1972, 1976, 1978 - 1983, 1991 -1996, 2002 - 2003, 2005, 2008, 2011 - 2012 oraz wskaźnik wysokości podstawy wymiaru 59,23%,
- okresy składkowe w wymiarze 34 lat, 7 miesięcy i 23 dni oraz okresy nieskładkowe w wymiarze 7 miesięcy i 14 dni,
- emerytura wyniosła 1.567,30 zł

2) do obliczenia wysokości emerytury zgodnie z art.26 ustawy:

- podstawę obliczenia tej emerytury stanowi kwota kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji kapitału początkowego zewidencjonowanego na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury: emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę:
 - kwota składki zewidencjonowana na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wyniosła 48.161,72 zł,
 - kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wyniosła 377.925,03 zł,
 - średnie dalsze trwanie życia wynosi 251,90 miesięcy,
 - wyliczona kwota emerytury wyniosła 1.691,49 zł.

Ostatecznie wysokość emerytury obliczona na podstawie art.183 ustawy wyniosła 1.648,03 zł, to jest 35% emerytury obliczonej na podstawie art.53 ustawy, czyli 548,56 zł i 65% emerytury obliczonej na podstawie art.26 ustawy, czyli 1.099,47 zł.

Z uwagi na fakt, że wysokość emerytury ustalona w oparciu o art.26 ustawy okazała się wyższa niż emerytura ustalona na podstawie art.183 ustawy, organ rentowy wypłacał emeryturę ustaloną zgodnie z art.26 ustawy.

Ubezpieczony od dnia 9 sierpnia 1977r. do dnia 25 lipca 1994r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w K. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku monter instalacji wod. – kan. (świadectwo pracy z dnia 15 września 1994r., akta ZUS).

Za lata sporne 1984 – 1992 ubezpieczony przedłożył w organie rentowym kartoteki zarobkowe, które organ rentowy zakwestionował z przyczyn wskazanych powyżej.

Postanowieniem z dnia 26 sierpnia 2015r. Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego do spraw emerytur i rent na okoliczność ustalenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury ubezpieczonego zgodnie z obowiązującymi przepisami i przy uwzględnieniu art.111 pkt 1 ust.3 ustawy, po uprzednim odtworzeniu wysokości zarobków ubezpieczonego z okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...)

nr 5 w K. za okres od 1984 - 1992, biorąc pod uwagę zapisy znajdujące się w aktach osobowych i płacowych ubezpieczonego z tego Przedsiębiorstwa oraz przepisy UZP obowiązujące w okresie zatrudnienia.

Biegły sądowy z zakresu emerytur i rent K. S. w opinii zasadniczej z dnia 12 września 2015r. i w opinii uzupełniającej z dnia 15 stycznia 2016r. ustalił, iż dla obliczenia emerytury ubezpieczonego najkorzystniejsze jest przyjęcie wynagrodzenia z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu zatrudnienia, tj. lat:1976, 1978 -1995, 2002, gdzie wskaźnik podstawy wymiaru świadczenia wynosi 89,64%.

Biegły dokonał wyliczenia wynagrodzenia ubezpieczonego za lata spornego zatrudnienia na podstawie dokumentacji zawartej w aktach sądowych, aktach ZUS, w tym

na podstawie kartotek zarobkowych, a także dokumentacji akt osobowych ubezpieczonego

z okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w K. i ustalił,

iż wynagrodzenia ubezpieczonego za lata sporne wyniosły: w 1984r. – 210.883 zł, w 1985r. – 266.266 zł, w 1986r. – 302.809 zł, w 1987r. – 370.920 zł, w 1988r. – 698.912 zł, w 1989r. – 2.596.279 zł, w 1990r. – 13.241.277 zł, w 1991r. – 22.791.247 zł i w 1992r. – łącznie 33.319.800 zł.

Zastrzeżenia do opinii złożył organ rentowy podnosząc, iż biegły błędnie za grudzień 1986r. nie uwzględnił zasiłku chorobowego w kwocie 9.000 zł, za marzec 1987r. wykazał kwotę 8.332 zł zamiast 8.352 zł, w grudniu 1988r. przyjął wartość zasiłku chorobowego 7.000 zł zamiast 72.000 zł i za 1989r. dokonując błędnego podsumowania kwot przyjął za cały rok kwotę 2.596.279 zł zamiast 2.603.279 zł. Organ rentowy wniósł o przeprowadzenie dodatkowej opinii w zakresie odtworzenia kwot przyjętych do obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru.

Uwzględniając ten wniosek Sąd dopuścił dowód z opinii biegłej sądowej z zakresu emerytur, rent i kapitału początkowego H. P., która w opinii z dnia 27 grudnia 2016r. po uzupełnieniu materiału dowodowego o „Instrukcję sporządzania informacji będących odpowiednikami dokumentów Rp-7 dla byłych pracowników Przedsiębiorstwa (...) w K. z siedzibą: ul. (...), (...)-(...) K. ” ustaliła, iż dla obliczenia emerytury ubezpieczonego najkorzystniejsze jest przyjęcie wynagrodzenia z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu zatrudnienia, tj. z lat 1976, 1978 - 1995, 2002, gdzie wskaźnik podstawy wymiaru świadczenia wynosi 91,44%.

Biegła dokonała korekty wynagrodzeń za lata 1980 i 1982 oraz ustaliła,

iż wynagrodzenia ubezpieczonego za lata sporne 1984 – 1992 stanowiące podstawę wymiaru składek wyniosły: w 1984r. – 229.918 zł, w 1985r. – 267.788,70 zł, w 1986r. – 311.809 zł, w 1987r. – 381.427 zł, w 1988r. – 771.412 zł, w 1989r. – 2.536.619 zł, w 1990r. – 13.292.052 zł, w 1991r. – 23.248.844 zł, w 1992r. – 34.599.800 zł.

Odnosząc się do tej opinii organ rentowy stwierdził, iż generalnie nie kwestionuje ustalonych przez biegłą zarobków za lata sporne 1984 – 1992, a także za lata 1980 i 1982, przy czym wskazał na błędy rachunkowe biegłej w zakresie ustalonych wynagrodzeń

za 1984r., gdy biegła przyjęła kwotę 229.918 zł zamiast kwoty 228.918,90 zł. Po dokonaniu korekty opinii biegłej w tym zakresie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z w/w 20 lat wyniesie 91,42%.

Na rozprawie w dniu 30 marca 2017r. pełnomocnik ubezpieczonego sprecyzował, iż domaga się ustalenia wysokości emerytury ubezpieczonego przy zastosowaniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 91,42%.

/ Dowód z: akt organu rentowego, akt osobowych ubezpieczonego w Przedsiębiorstwa (...) w K., opinii biegłych sądowych z zakresu emerytur i rent K. S. oraz H. P. /

Sąd w pełni podzielił opinię biegłej sądowej H. P., gdyż została ona sporządzona w oparciu o fachową i specjalistyczną wiedzę, zgodnie ze zleceniem Sądu, na podstawie całokształtu zgromadzonej w sprawie dokumentacji, a także przy uwzględnieniu obowiązujących u pracodawcy przepisów płacowych. Biegła w sposób czytelny i precyzyjny dokonała obliczeń, wskazując przy tym dokładnie na jakiej podstawie dokonała poszczególnych założeń. Stąd Sąd uznał tę opinię za miarodajną w sprawie zważywszy dodatkowo, że biegła dysponowała pełniejszą dokumentacją od tej, na podstawie której opinię sporządził biegły K. S., bo dla potrzeb wydania przez nią opinii materiał dowodowy został uzupełniony o „Instrukcję sporządzania informacji będących odpowiednikami dokumentów Rp-7 dla byłych pracowników Przedsiębiorstwa (...) w K. z siedzibą: ul. (...), (...)-(...) K.”, dotyczącą opisu składników wynagrodzenia wykazywanych w kartotekach zarobkowych za lata sporne. Sąd miał na uwadze, iż zarówno ubezpieczony jak i organ rentowy (poza korektą dotyczącą wynagrodzenia za 1984r.) nie kwestionowali opinii biegłej.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego J. Ś. zasługuje na uwzględnienie.

W rozpoznawanej sprawie okolicznością bezsporną było, iż ubezpieczonemu przysługuje prawo do emerytury, której wysokość została obliczona w oparciu o art. 183 w związku z art. 53 i 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2016, poz. 887), zwanej dalej ustawą.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie była wysokość tego świadczenia, gdy ubezpieczony domagał się jego przeliczenia z uwzględnieniem faktycznie uzyskiwanych zarobków z okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w K. w latach 1984 – 1992 ustalonych z uwzględnieniem kartotek zarobkowych przedłożonych w organie rentowym, które organ ten początkowo zakwestionował, bo wykazane w nich składniki wynagrodzenia nie zostały opisane.

Zgodnie z art. 15 ust 1 ustawy, podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176.

W myśl ust. 6 na wniosek ubezpieczonego, podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Z kolei zgodnie z ust. 2a jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy.

Natomiast zgodnie z art. 111 ust. 1 ustawy, wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

1) z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,

2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176,

3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty,

- a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że wariantem dla ubezpieczonego najkorzystniejszym jest obliczenie świadczenia w oparciu o zarobki z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu zatrudnienia, to jest z lat 1976, 1978 - 1995, 2002, gdzie wskaźnik podstawy wymiaru świadczenia wynosi 91,42% (po dokonaniu korekty wynagrodzenia za 1984r. i wskaźnika wysokości podstawy wymiaru, zgodnie ze stanowiskiem ZUS) i jest wyższy od dotychczas przyjętego przez organ rentowy w wysokości 59,23%.

Sąd oparł się w tym zakresie na rzetelnych i wiarygodnych ustaleniach biegłej sądowej H. P., która odtworzyła wynagrodzenie odwołującego za sporne okresy jego zatrudnienia w oparciu o kartoteki zarobkowe z tych lat, przy uwzględnieniu obowiązujących u pracodawcy przepisów. Biegła uwzględniła te składniki wynagrodzenia ubezpieczonego, które przysługiwały mu bezwarunkowo i stanowiły podstawę wymiaru składek w danym okresie.

Zasady dokonywania obliczeń przedstawione w opinii biegłej zostały omówione w sposób szczegółowy, czytelny i nie budzący wątpliwości Sądu, co czyni w pełni wiarygodnymi przedstawione wnioski. Biegła w sposób szczegółowy wyjaśniła na jakich założeniach oparła poszczególne wyliczenia i dlaczego takie założenia przyjęła. Jej opinia nie była kwestionowana przez żadną ze stron.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone decyzje w ten sposób, że do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjął wskaźnik wysokości podstawy wymiaru na poziomie 91,42%, to jest wynikający z opinii biegłej,

po jego skorygowaniu w zakresie wynagrodzenia za 1984r. Sąd miał na uwadze,

iż na rozprawie w dniu 30 marca 2017r. ubezpieczony sprecyzował ostatecznie, iż domaga się przeliczenia świadczenia przy uwzględnieniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru we wskazanej powyżej wysokości.

(-) SSO Grzegorz Tyrka